

Høring – forslag til kommunal forskrift om rett til sykehjemsplass m.m.

Det vises til Stortingets behandling av Prop. 99 L (2915–2016) og vedtak av 17. juni 2016 om endringer i pasient- og brukerrettighetsloven og helse- og omsorgstjenesteloven. Bestemmelsene omfatter rett til opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester, kriterier og ventelister. Det vises til vedlegg der de nye bestemmelsene gjengis i fulltekst.

En av de nye bestemmelsene (helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 a annet ledd) pålegger landets kommuner å utforme egen forskrift med kriterier for tildeling av langtidsopphold i sykehjem eller såkalt «tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester». De kommunale forskriftene skal tre i kraft 1. juli 2017. Det er varslet at det også vil bli utarbeidet nasjonale kriterier, og at disse vil tre i kraft på et senere tidspunkt.

Teksten til lokal forskrift er delvis utformet i samarbeid med flere kommuner på et arbeidsseminar i regi av Omsorgsjuss AS, delvis av en arbeidsgruppe i kommunen som har bestått av virksomhetsleder Helse og omsorg administrasjon og utvikling Kari Hagane, virksomhetsleder Behandling, pleie og omsorg (sykehjemmet) Tove Bjørnsvik Meinstad, virksomhetsleder Døgnbemannede boliger Ann-Christin Nordahl, saksbehandlere ved Tjenestekontoret Bente Josefsen og Anette Ulvi, og kommunalsjef Helse og omsorg Birgit Sannes.

Forslaget til lokal forskrift er avgrenset til å gjelde langtidsopphold i sykehjem. Bamble kommune har ingen såkalte «tilsvarende boliger særskilt tilrettelagt for heldøgns tjeneste». Bamble kommunes boliger med døgn tjeneste er uhjemlede boliger, der den enkelte beboer har vanlig husleiekontrakt, og får tildelt helse- og omsorgstjenester i henhold til enkeltvedtak og individuell vurdering. Det er ikke tilsynslege i boligene med døgn tjeneste, og beboerne benytter egen fastlege. Det er heller ikke tilsvarende sykepleierkompetanse som i institusjon, og boligene med døgn tjeneste er derfor ikke tilsvarende institusjon. På bakgrunn av dette er det ikke krav om at disse boligene skal omhandles av forskriften.

I forslaget til lokal forskrift er begrepet «kriterier» som er benyttet i lovteksten, byttet ut med begrepet «vurderingsmomenter». Bakgrunnen for dette er at det bare i svært sjeldne tilfeller vil være mulig å peke på objektive kriterier som er avgjørende for om en person får opphold og tjenester i sykehjem, eller om vedkommende kun får et tilbud om faglig forsvarlige helse- og omsorgstjenester i sitt opprinnelige hjem. Hva slags helse- og omsorgstjenestetilbud som blir gitt til den enkelte vil, som tidligere, bero på en faglig forsvarlig og skjønnsmessig helhetsvurdering av behovet for et slikt tilbud (forskriftens § 6), på hva pasienten selv ønsker (forskriftens § 7) og opplysninger innhentet under saksbehandlingen (forskriftens § 8).

De som vurderes til å ha behov for et bo- og tjenestetilbud i sykehjem, har rett på dette. De som vurderes til ikke å ha et øyeblikkelig behov for bo- og tjenestetilbud i sykehjem, men som er best tjent med dette, vil få det dersom kommunen har egnet ledig plass. Dersom det ikke finnes egnet ledig plass i kommunen, vil de som kan gis et forsvarlig tjenestetilbud i sitt opprinnelige hjem få vedtak om å bli satt på en liste over personer som venter på å få tildelt langtidsopphold i sykehjem. Ved ledighet vil den som på dette tidspunktet blir vurdert til å

ha størst behov for langtidsopphold i sykehjem, få tilbud om det. Denne listen benevnes som «vurderingsliste», da det ikke er snakk om venteliste i klassisk forstand. En venteliste innebærer at man rykker fremover i køen, uavhengig av behov. De som står på vurderingslisten skal ha vedtak om forsvarlige og behovsdekkende helse- og omsorgstjenester mens de venter på å få tildelt langtidsopphold i sykehjem.

Med dette som utgangspunkt foreslås det at forskriften også presiserer ansvars- og myndighetsforhold i forvaltning av helse- og omsorgstjenesten, jf. forslag til tekst i § 4. For å likestille de som får utmålt rett til tjenester i egen bolig med de som tilbys opphold i sykehjem, foreslås det at det skal fattes enkeltvedtak om utmåling av helse- og omsorgstjenester ved langtidsopphold i sykehjem, jf. forslag til tekst i forskriftens § 9. Dette vil bedre rettssikkerheten til pasienter eller brukere i sykehjem betydelig sammenlignet med dagens praksis. I tråd med statlige føringer for når det kreves enkeltvedtak ved endring i tjenestetilbudet, legges det også opp til at saksbehandling ved flytting mellom avdelinger i sykehjem skal skje etter forvaltningslovens bestemmelser.

Høringsfristen er satt til 5. mai 2017, og en ber om at høringssvar sendes elektronisk til postmottak@bamble.kommune.no. På bakgrunn av innkomne høringssvar vil det bli vurdert endringer i vedlagte forslag til forskrift. Høringssvarene vil bli oppsummert i et høringssdokument som vil følge saken som vedlegg i den politiske behandlingen av den kommunale forskriften.

Langesund 23. mars 2017

Birgit Sannes
Kommunalsjef helse og omsorg
Bamble kommune